

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

13–17. septembar 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Septembar 2021.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 17. 9. 2021.	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.432,99	-0,57%	32,05%
Dow Jones Industrial	SAD	34.584,88	-0,07%	23,95%
NASDAQ	SAD	15.043,97	-0,47%	37,89%
Dax 30	Nemačka	15.490,17	-0,77%	17,28%
CAC 40	Francuska	6.570,19	-1,40%	30,37%
FTSE 100	Velika Britanija	6.963,64	-0,93%	15,10%
NIKKEI 225	Japan	30.500,05	0,39%	30,79%
Shanghai Composite	Kina	3.613,97	-2,41%	10,50%

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena EUR u %			Kurs	Promena USD u %		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,1726	-0,79%	-0,81%	USD/EUR	0,8529	0,80%	0,84%
EUR/GBP	0,8529	-0,02%	-6,66%	USD/GBP	0,7275	0,79%	-5,87%
EUR/CHF	1,0931	0,77%	1,63%	USD/CHF	0,9322	1,56%	2,46%
EUR/JPY	128,98	-0,73%	4,07%	USD/JPY	109,98	0,05%	4,91%
EUR/CAD	1,4937	0,00%	-4,31%	USD/CAD	1,2739	0,79%	-3,51%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR				LIBOR							
	Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	-0,57%	-0,1	-1,5	0,05%	0,0	-5,0	0,05%	-0,1	-0,6	-0,72%	0,4	-1,1
1M	-0,56%	-0,4	-3,6	0,08%	0,0	-6,7	0,05%	-0,5	-0,5	-0,79%	-0,2	0,6
3M	-0,55%	-0,4	-6,1	0,12%	0,8	-10,9	0,07%	0,8	1,8	-0,76%	-0,1	0,0
6M	-0,53%	-0,7	-6,4	0,15%	0,3	-11,8	0,11%	0,5	2,3	-0,72%	0,2	-1,2
12M	-0,49%	0,5	-7,1	0,22%	0,2	-15,4	0,26%	1,9	8,9	-0,59%	0,3	-2,4

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci, a €STR, SOFR, SONIA i SARON za O/N.

Izvor: Bloomberg.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T3 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12. 9. 2019.	28. 10. 2021.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00–0,25	-1,00	15. 3. 2020.	22. 9. 2021.	0,00–0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19. 3. 2020.	23. 9. 2021.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27. 3. 2020.	27. 10. 2021.	0,25
Narodna banka Švajcarske	-0,75	-0,50	15. 1. 2015.	23. 9. 2021.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,79% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,1725 do 1,1846 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1726 do 1,1822 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Početkom nedelje dolar je ojačao prema evru i većini valuta, podstaknut očekivanjima da će FED smanjiti kupovine aktive u okviru programa QE do kraja godine, uprkos rastu slučajeva virusa korona. Predsednik FED-a iz Filadelfije Harker, koji nema pravo glasa u ovogodišnjem sazivu FOMC-a, ponovo je istakao da se zalaže da smanjenje obima neto kupovine aktive u okviru programa QE (trenutno na nivou od 120 mlrd dolara mesečno) započne što pre i da taj proces smanjenja treba da traje između 8 i 12 meseci. Ipak, u popodnevnom trgovanju dolar je izgubio deo dobitaka. Pažnja tržišnih učesnika ove nedelje bila je usmerena na ekonomske podatke u SAD, pre svega inflaciju, maloprodaju i industrijsku proizvodnju.

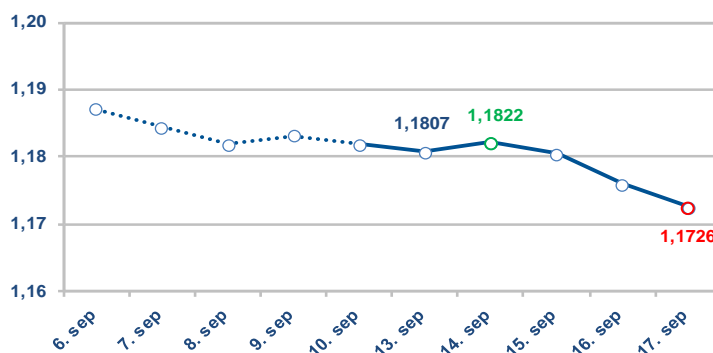
U utorak je dolar oslabio prema evru, nakon što su podaci pokazali da je stopa inflacije u SAD u avgustu bila manja od očekivane, što je stvorilo neizvesnost oko početka ogromnog programa otkupa obveznica, povećavajući očekivanja investitora da to možda ipak neće biti ove godine. Mesečna stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, bila je samo 0,1%, što je najniži rast od februara i ispod očekivanja i stope u prethodnom mesecu (0,3%), dok je godišnja stopa bazne inflacije, u avgustu iznosila 4,0% na godišnjem nivou, nakon 4,3% u julu, takođe ispod očekivana 4,2%.

U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 0,79%

Sredinom nedelje dolar je ponovo ojačao nakon objave pozitivnih podataka, koji su pokazali da su cene uvoznih proizvoda neočekivano smanjene u avgustu (za 0,3%), dok pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Njujorka (*Empire Manufacturing*) za septembar ima vrednost od 34,3, što je gotovo dvostruko iznad očekivanja (17,9) i vrednosti u avgustu (18,3), ukazujući na nastavak snažnog rasta proizvodne aktivnosti tokom meseca. Ovi podaci su nadjačali podatak da je industrijska proizvodnja u SAD u avgustu povećana blago ispod očekivanja, za 0,4% u odnosu na prethodni mesec, naspram očekivanih 0,5%, dok je stopa rasta za jun revidirana blago niže, sa 0,9% na 0,8%.

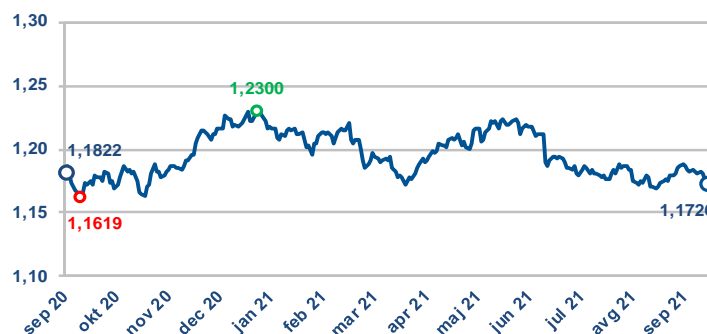
U četvrtak je dolar nastavio da jača prema evru nakon što je objavljeno da je maloprodaja u SAD neočekivano povećana u avgustu – za 0,7%, iako je bio očekivan pad od 0,7%, dok je podatak za jul revidiran niže, sa -1,1% na -1,8%. Pored toga, broj novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti u nedelji koja se završila 11. septembra povećan je za 20 hiljada, na 332 hiljade, ali je i dalje ostao blizu najnižeg nivoa od početka pandemije. Ovo povećanje broja prijavi usledilo je nakon uragana Ida, koji je izazvao privremeno zatvaranje petrohemijskih postrojenja i rafinerija u više saveznih država.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

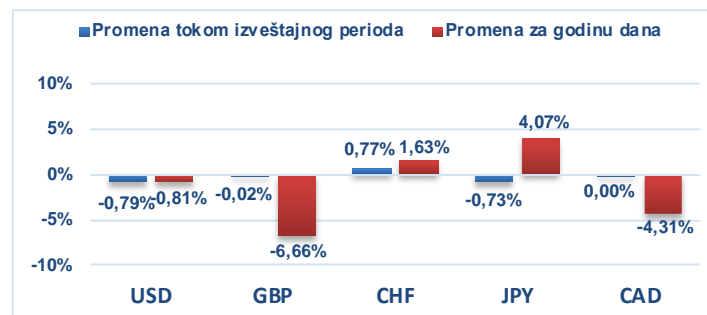
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

Poslednjeg dana dolar je dalje jačao prema evru, nakon što je neočekivan rast maloprodaje u avgustu ponovo povećao očekivanja ranijeg početka ogromnog programa otkupa obveznica. Takođe, indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni, blago je povećan u septembru, na 71,0 sa 70,3 u avgustu, iako je rast bio nešto manji od očekivanog (72,0).

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,1726 američkih dolara za evro, što je i najniža vrednost na zatvaranju za izveštajni period.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajne nedelje nisu znatnije promenjeni, osim na delu krive od pet do sedam godina, gde je zabeležen rast od oko 4 b.p. Iako su prinosi smanjeni nakon što su objavljeni podaci koji su ukazali na usporavanje inflacije, oni su se do kraja nedelje oporavili pod uticajem dobrih ekonomskih podataka, pre svega o maloprodaji. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za 1 b.p., na 0,22%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za 2 b.p., na 1,36%.

Stopa inflacije u SAD u avgustu je iznosila 5,3% u odnosu na isti mesec prethodne godine, u skladu sa očekivanjima i blago ispod stope rasta u julu. Mesečna stopa inflacije smanjena je na 0,3% (očekivano 0,4%) sa 0,5% u julu. Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, u avgustu je iznosila 4,0% na godišnjem nivou, nakon 4,3% u julu, takođe ispod očekivana 4,2%. Mesečna stopa bazne inflacije bila je samo 0,1%, što je najniži rast od februara i ispod očekivanja i stope u prethodnom mesecu (0,3%). Podaci pokazuju da pritisci na cene povezani sa epidemijom i ponovnim otvaranjem ekonomije počinju da opadaju, iako su stope inflacije i dalje visoke i verovatno se neće normalizovati do sredine sledeće godine. Takođe, novi talas epidemije izazvan ubrzanim širenjem delta varijante virusa uticao je na to da rast cena u uslužnom sektoru potpuno izostane.

Stopa inflacije u SAD u avgustu iznosila 5,3% u odnosu na isti mesec prethodne godine

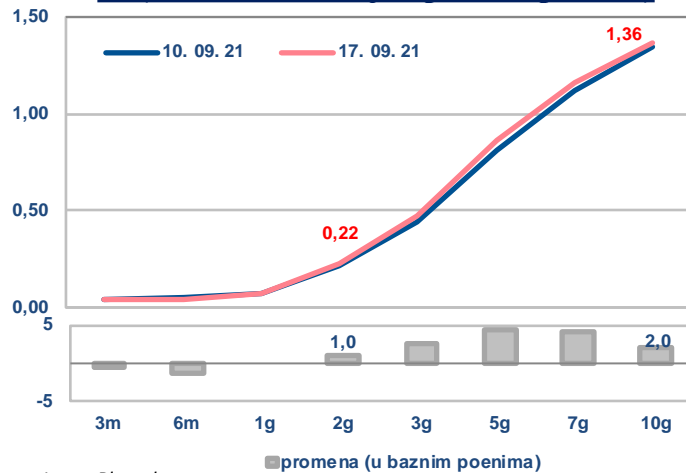
Industrijska proizvodnja u SAD u avgustu je povećana za 0,4% u odnosu na prethodni mesec, što je blago ispod očekivanja (0,5%), dok je stopa rasta za jun revidirana blago naniže, sa 0,9% na 0,8%. Nivo industrijske proizvodnje u SAD veći je u odnosu na period pre krize izazvane pandemijom. Proizvodnja prerađivačkog sektora, koja čini tri četvrtine ukupne industrijske proizvodnje, povećana je za samo 0,2% (nakon rasta od 1,6% u julu). Iskorišćenost proizvodnih kapaciteta povećana je na 76,4% i nalazi se iznad nivoa pre pandemije od 75,5%.

Maloprodaja u SAD u avgustu je povećana za 0,7%, iako je bio očekivan pad od 0,7%, dok je podatak za jul revidiran naniže, sa -1,1% na -1,8%. Rast je bio široko rasprostranjen – kod 10 od ukupno 13 kategorija, a na rast maloprodaje uticale su kupovine pred povratak dece u školu, isplate poreskog kredita porodicama s decom, kao i preusmeravanje potrošnje sa usluga na proizvode usled širenja delta varijante virusa. Maloprodaja bez automobila povećana je za 1,8%, što je najveći rast u poslednjih pet meseci, dok je maloprodaja bez automobila, benzina, građevinskog materijala i prehrambenih usluga (tzv. kontrolna grupa), koja najpribližnije odslikava komponentu potrošnje stanovništva u BDP-u, zabeležila rast od 2,5%, takođe najviše u poslednjih pet meseci, nakon pada od 1,9% u julu (revidirano sa 1,0%).

Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni za septembar, imao je vrednost od 71,0 (očekivano 72,0), nakon 70,3 u avgustu. Komponenta procene trenutne situacije smanjena je sa 78,5 na 77,1, dok je komponenta očekivanja povećana sa 65,1 na 67,1. Dugoročna inflaciona očekivanja (u narednih pet do deset godina) za septembar zadržana su na 2,9%, dok su očekivanja za inflaciju u narednoj godini dana povećana sa 4,6% na 4,7%.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

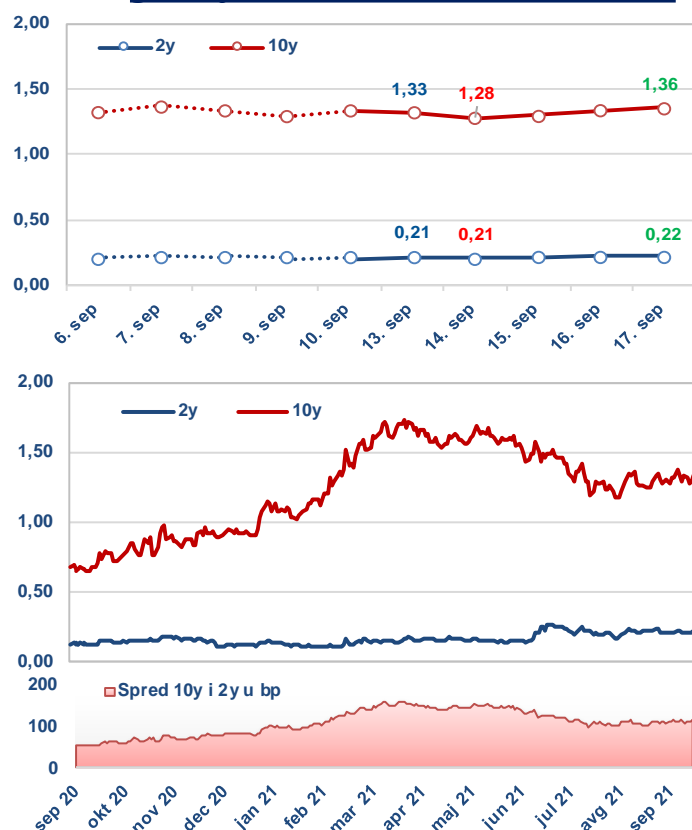
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa inflacije, YoY	Avg.	5,3%	5,3%	5,4%
Industrijska proizvodnja, MoM	Avg.	0,5%	0,4%	0,8%
Maloprodaja, MoM	Avg.	-0,7%	0,7%	-1,8%

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica ostali su skoro nepromenjeni na delu krive do tri godine, dok su na dužem delu krive zabeležili rast. Prinosi na dužim ročnostima rasli su u skladu s kretanjem prinosa u SAD, kao i nakon što se pojavila vest da ECB očekuje da dostigne svoj inflacioni cilj u 2025, iako je vest kasnije delimično demantovala ECB. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za 0,6 b.p., na -0,70%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 5 b.p., na -0,28%.

Prema istraživanju koje je sproveo Blumberg, procena stopa rasta BDP-a u zoni evra iznosi 4,9% za ovu godinu, odnosno 4,3% i 2,2% za 2022. i 2023, respektivno. U odnosu na prethodno istraživanje, procene BDP-a za ovu i 2023. povećane su za 0,2 p.p., dok je procena za 2022. smanjena za 0,1 p.p. U trećem tromesečju 2021. očekuje se rast BDP-a od 2,2% (prethodno 2,3%), a u četvrtom tromesečju 2021. rast od 1,1%, (prethodno istraživanje 1,2%). Procene inflacije povećane su za ovu godinu sa 2,0% na 2,2%, kao i za narednu godinu sa 1,5% na 1,6%, dok je za 2023. procena zadržana na 1,5%. Očekuje se da do kraja 2023. (perioda na koji se odnosi istraživanje) stopa na depozitne olakšice ostane na nivou od -0,50%.

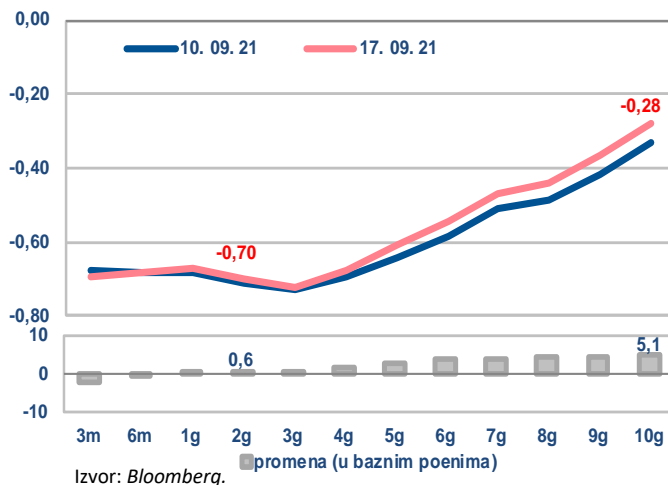
Stopa inflacije u zoni evra, prema finalnim podacima, u avgustu je iznosila 3,0%, nakon 2,2% u julu, dok je mesečna stopa inflacije iznosila 0,4%. Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije energije, hrane, alkohola i duvana, iznosila je 1,6%, nakon 0,7% u julu. Svi podaci bili su u skladu s preliminarnim procenama. Na rast inflacije najviše su uticale cene garderobe, a ubrzala je i inflacija nameštaja i kućnih uređaja. Pritiske na inflaciju vršili su i cene gasa i električne energije.

Istraživanje ECB-a – analitičari najvećih banaka očekuju povećanje stope na depozitne olakšice u decembru 2024.

Industrijska proizvodnja u zoni evra u julu je povećana za 1,5%, što je više od očekivanja (0,6%), nakon pada od 1,1% u maju i 0,1% u junu (revidirano sa 0,3%). Na godišnjem nivou, industrijska proizvodnja je viša za 7,7% (očekivano 6,0%), nakon 10,1% u junu (revidirano sa 9,7%). U odnosu na prethodni mesec, proizvodnja potrošnih dobara povećana je za 3,5%, kapitalnih dobara za 2,7%, trajnih dobara za 0,6%, repromaterijala za 0,4%, dok je proizvodnja energije smanjena za 0,6%. Iako su podaci bili dobri, rast proizvodnje u julu dodatno je povećan usled sezonskog prilagođavanja, koje će biti još izraženije u avgustu.

U istraživanju ECB-a (*Survey of Monetary Analysts – SMA*), prvom nakon promene strategije monetarne politike, navodi se da analitičari najvećih banaka očekuju povećanje stope na depozitne olakšice u decembru 2024. (šest meseci kasnije u odnosu na prethodna istraživanja), a najveća verovatnoća daje se za povećanje od 10 b.p. (oko 54%) i 25 b.p. (oko 25%). Analitičari očekuju da će stopa biti postepeno povećavana do sredine 2025. na nivo od -0,10% i da će na tom nivou ostati do kraja 2026, kada više neće biti negativna, dok se očekuje dugoročna stopa od 1%. Analitičari očekuju da kratkoročne stope (€STR) ostanu gotovo nepromenjene do početka 2024. (ispod -50 b.p.), nakon čega bi mogle postepeno da porastu. Očekuje se da tromesečni EURIBOR ostane ispod -50 b.p. do sredine 2023.

1.12 Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

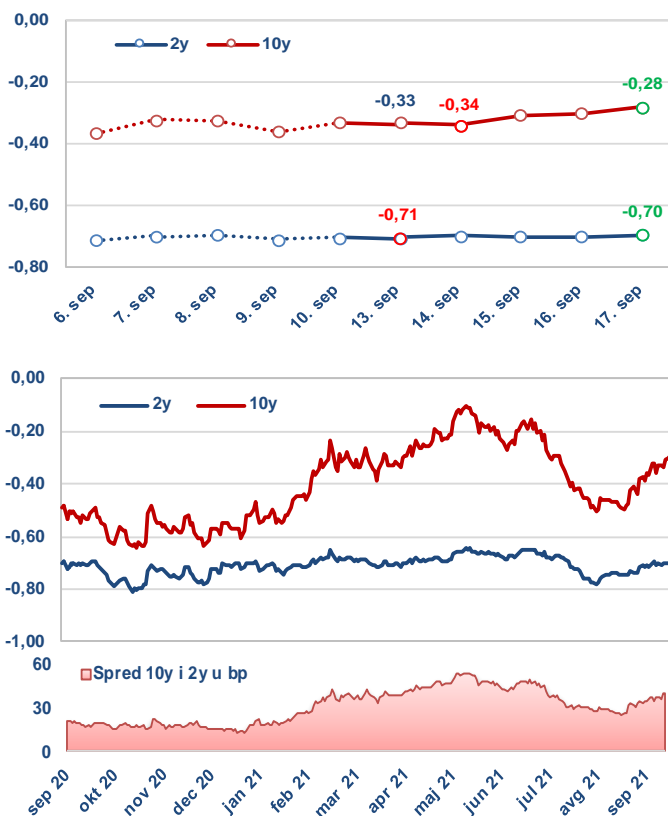

1.13 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa inflacije, YoY, zona evra, finalno	Avg.	3,0%	3,0%	3,0%
Industrijska proizvodnja, MoM, zona evra	Jul	0,6%	1,5%	-0,1%
Trgovinski bilans, SA, zona evra, u mlrd evra	Jul	14,9	13,4	11,9

Izvor: Bloomberg.

1.14 Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

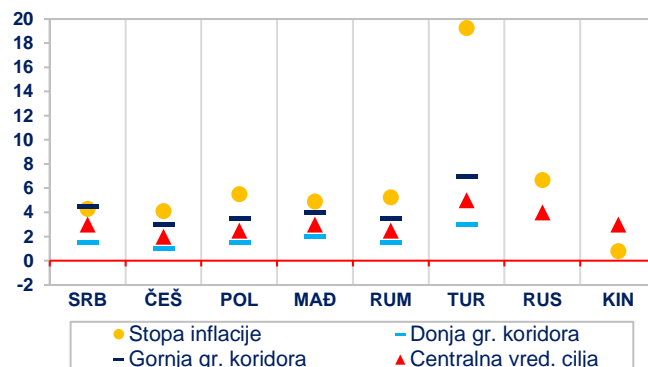
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj T4, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10. 12. 2020.	7. 10. 2021.	1,05
Češka (CNB)	0,75	0,25	5. 8. 2021.	30. 9. 2021.	1,35
Poljska (NBP)	0,10	-0,40	28. 5. 2020.	6. 10. 2021.	0,15
Mađarska (MNB)	1,65**	0,15	21. 9. 2021.	19. 10. 2021.	1,95
Rumunija (NBR)	1,25	-0,25	15. 1. 2021.	5. 10. 2021.	1,40
Turska (CBRT)	19,00	2,00	18. 3. 2021.	23. 9. 2021.	17,40
Rusija (CBR)	6,75	0,25	10. 9. 2021.	22. 10. 2021.	6,95
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T4 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu anketa iz avgusta 2021, osim za Srbiju (anketa iz jula). ** Promena je nastala nakon izveštajnog perioda i biće obuhvaćena narednim nedeljnim izveštajem.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Turske povećala je stopu obavezne rezerve na depozite u stranoj valuti za 200 b.p., što je njeno drugo povećanje istog obima nakon povećanja početkom jula ove godine. Ovo povećanje odnosi se na sve ročnosti – stopa obavezne rezerve za ročnosti do godinu dana povećana je sa 21% na 23%, dok je za ročnosti duže od godinu dana povećana sa 15% na 17%.

Mađarska je na međunarodnom finansijskom tržištu 14. septembra emitovala evroobveznice ročnosti deset i trideset godina u ukupnom iznosu od 4,25 mlrd dolara. Obveznica ročnosti deset godina emitovana je po stopi prinosa od 2,29% (UST +100 b.p., kuponska stopa 2,125%) u iznosu od 2,25 mlrd dolara, dok je za tridesetogodišnju obveznicu stopa prinosa bila na nivou od 3,355% (UST +150 b.p., kuponska stopa 3,125%) i realizacija je iznosila 2,0 mlrd dolara. Tražnja investitora je tokom aukcije dostigla iznos od 15,5 mlrd dolara. Stopa prinosa na obe obveznice smanjena je za po 30 b.p. u odnosu na inicijalne smernice. Takođe, Mađarska je 15. septembra emitovala još jednu evroobveznicu u evrima, ročnosti sedam godina u ukupnom iznosu od 1 mlrd evra. Obveznica je emitovana po stopi prinosa od 0,33% (MS +48 b.p.) i smanjena je u odnosu na inicijalne smernice za 27 b.p.

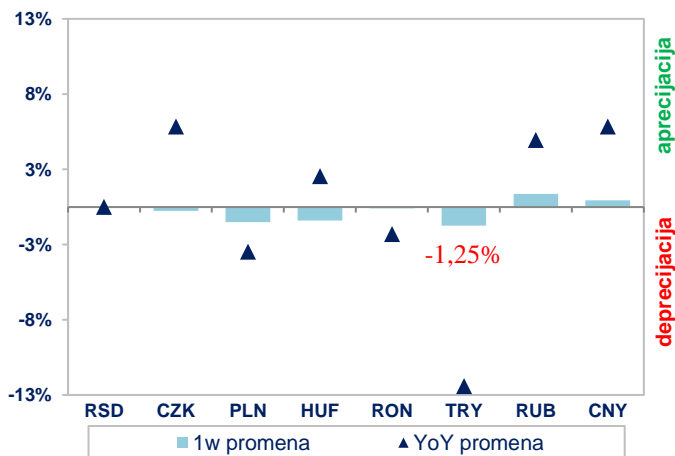
Srbija je 16. septembra prvi put emitovala sedmogodišnju zelenu evroobveznicu u ukupnom iznosu od 1 mlrd evra, po kuponskoj stopi od 1% (najniža kuponska stopa ikada zabeležena) i stopi prinosa od 1,26% (smanjenje u odnosu na inicijalne smernice za 35 b.p.). Ovim je Republika Srbija postala prva evropska zemlja van EU koja je tržištu ponudila zeleni instrument. Pored toga, emitovana je i konvencionalna evroobveznica ročnosti petnaest godina u ukupnom iznosu od 750 mln evra, po kuponskoj stopi od 2,05% i stopi prinosa od 2,3% (smanjenje u odnosu na inicijalne smernice za 30 b.p.).

U Kini međugodišnji rast maloprodaje na kraju avgusta bio je samo 2,5%, što je daleko ispod očekivanja (7,0%) i stope rasta na kraju jula (8,5%), dok je mesečni rast bio samo 0,2%, nakon -0,2% u julu. Stopa rasta industrijske proizvodnje u avgustu iznosi 5,3% međugodišnje.

Industrijska proizvodnja u Rumuniji je u julu porasla za 5,9% YoY, što je ispod nivoa od 12,6% YoY iz juna ove godine. Stopa rasta industrijske proizvodnje Turske u julu je iznosila 8,7% YoY, što je takođe ispod nivoa iz juna ove godine (24,1% YoY).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	3,400	3,0	-50,0
Češka (2031)	1,990	10,6	104,2
Poljska (2030)	2,037	5,0	67,7
Mađarska (2033)	3,131	7,1	75,4
Rumunija (2030)	3,851	-17,8	22,3
Turska (2031)	16,490	-7,0	319,0
Rusija (2030)	7,085	8,0	91,5
Kina (2030)	2,877	1,0	-25,7

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda, cena zlata je smanjena za 2,24% i kretala se u rasponu od 1.751,63 do 1.803,70 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

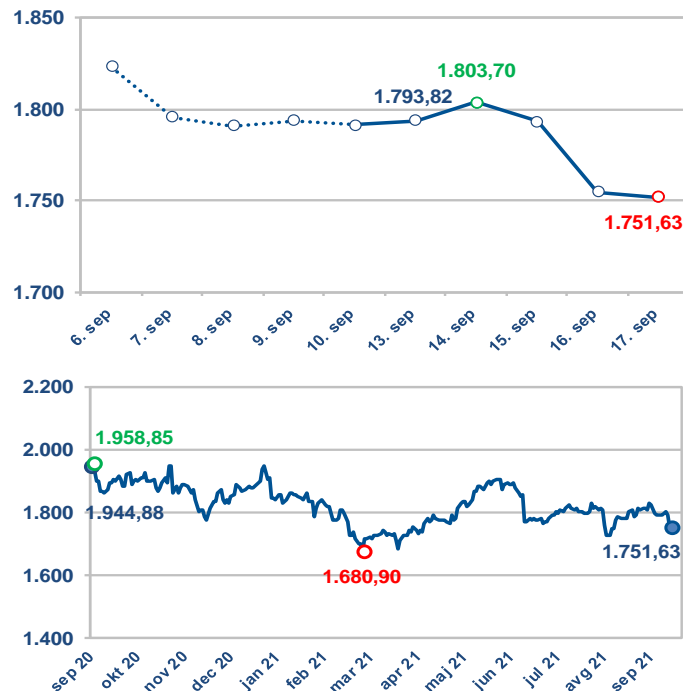
Na pad cene zlata tokom posmatranog perioda uticali su: rast vrednosti dolara, vest o smanjenju vrednosti imovine *SPDR Gold Trust*, najvećeg svetskog berzanskog fonda koji je zasnovan na trgovanju zlatom, podaci o solidnom rastu maloprodaje u SAD (očekivan je bio pad), uz odlične pokazatelje stanja u ekonomiji SAD od strane FED-a iz Filadelfije, kao i rast stopa prinosa na američke državne obveznice.

Cena zlata smanjena za 2,24% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.751,63 dolara po unci

Na povremeni rast cene zlata u posmatranom periodu uticali su: očekivanje podataka o usporavanju inflacije u SAD, čime se tržištu slao signal o nastavku dosadašnjeg načina poslovanja bez zatezanja monetarne politike (*business as usual*), sporiji oporavak svetske privrede, kao i pad vrednosti berzanskih indeksa u SAD.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda, cena nafte tipa brent porasla je za 2,84% i kretala se u rasponu od 73,48 do 75,26 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

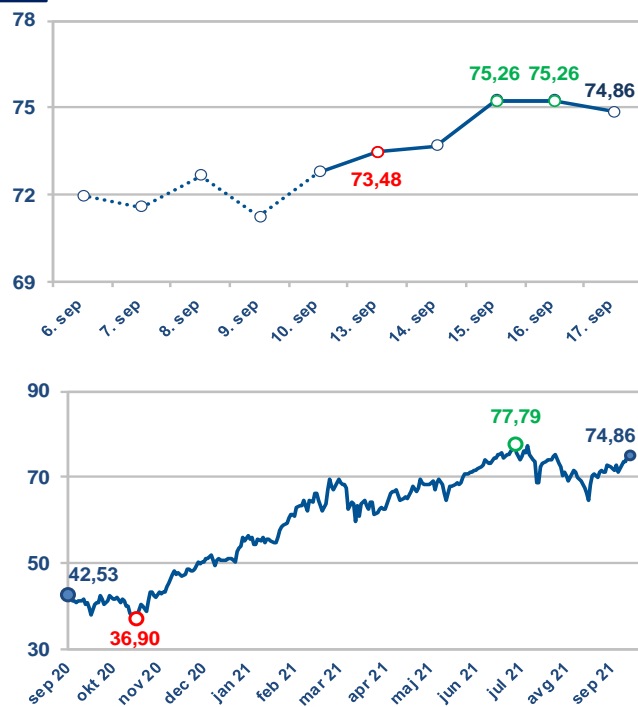
Na rast cena nafte tokom posmatrane nedelje uticali su: očekivanja o oporavku potražnje nafte s povećanjem broja vakcinacija, ograničeno snabdevanje naftom u SAD usled posledica uragana *Ida* (oko ¾ proizvodnje nafte u Zalivu SAD, ili oko 1,4 miliona barela dnevno, zaustavljeno je od kraja avgusta, što znatno nadomešćuje višak nafte na tržištu grupe *OPEC+* od 400.000 barela dnevno u septembru), očekivanje da bi novoformirani uragan *Nikolas* mogao ponovo stvoriti velike probleme u Teksasu i Luizijani, izveštaji Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) i Američkog instituta za naftu (*API*) o padu nivoa zaliha sirove nafte u SAD, kao i prognoze Međunarodne agencije za energetiku iz Pariza (*IEA*) o očekivanju oporavka tražnje za naftom do kraja ove godine.

Cena nafte zabeležila rast od 2,84% i na kraju posmatranog perioda iznosila 74,86 dolara po barelu

Na povremeni pad cena nafte u posmatranom periodu uticali su: izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o povećanju proizvodnje nafte iz škrljaca u SAD najviše od aprila 2020, kao i povećanje broja aktivnih naftnih platformi u SAD, prema podacima američke kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.